

Sebrané úlohy ze základních chemických výpočtů

Tento soubor byl sestaven pro potřeby studentů prvního ročníku chemie a příbuzných předmětů a nebyl nikterak revidován. Prosím omluvte případné chyby, překlepy a omyly, které se nedopatřením vloudily. V případě neshody vašich výsledků s řešením, mě prosím informujte na emailové adrese vvvojta@volny.cz

Pozn.: Pokud není řečeno jinak jsou pod pojmem procenta míněna vždy procenta hmotnostní.

1.

5 g přírodního mramoru bylo rozemleto na prášek a ponecháno reagovat s nadbytkem kyseliny chlorovodíkové. Při reakci se za normálních podmínek uvolnilo 1050 ml oxidu uhličitého. Zjistěte kolik hmotnostních procent uhličitanu vápenatého obsahuje tento mramor, pokud všechny ostatní složky s kyselinou chlorovodíkovou nereagují a pokud víte, že 1 mol plynu zaujímá za normálních podmínek objem 22,4 dm³.
{93,75%}

2.

Při reakci 10 g znečištěného uhličitanu sodného s nadbytkem kyseliny chlorovodíkové se uvolnilo 1520 ml oxidu uhličitého (reakce probíhala za normálních podmínek). Zjistěte kolik hmotnostních procent uhličitanu sodného obsahovala původní směs, pokud víte, že 1 mol plynu zaujímá za normálních podmínek objem 22,4 dm³.
{71,93%}

3.

Při reakci uhličitanu hořečnatého s nadbytkem kyseliny sírové se uvolňuje oxid uhličitý. Jaké množství oxidu uhličitého se uvolní, pokud použijete pro reakci 10 g směsi, která obsahuje 50% uhličitanu hořečnatého? Zbytek je příměs, která s kyselinou sírovou nereaguje. (1 mol plynu zaujímá za normálních podmínek objem 22,4 dm³)
{1333 ml CO₂}

4.

57g směsi CaCO₃ a MgCO₃ poskytlo vypálením 13,4 litru CO₂. Jaký je poměr uhličitanů ve směsi (vyjádřeno v g).
{15,3 g MgCO₃; 41,7 g CaCO₃}

5.

Kolik železa je možno získat ze 100 kg rudy, která obsahuje 60% oxidu železitého a 40% hlušiny?
{42 kg}

6.

Kolik hmotnostních procent vody obsahuje síran zinečnatý, pokud krystaluje jako heptahydrát?
{43,8%}

7.

Při přípravě bezvodého oxidu křemičitého bylo po žhání 15 g hydratované formy získáno 9 g bezvodého produktu. Kolik molekul vody připadalo v původní hydratované formě na jednu molekulu SiO₂? (Toto číslo nemusí být celočíselné.)
{SiO₂x2,2H₂O, 2,23 vody na 1 SiO₂}

8.

Železná ruda obsahuje 60% oxidu železitého a 2% oxidu chromitého. Zbytek materiálu tvoří hlušina. Kolik % chromu bude obsahovat ocel vyrobená z této rudy, pokud předpokládáme, že dojde k redukci obou oxidů na elementární kov a při výrobě nedojde ke ztrátám ani jednoho z kovů.
{3,16%}

9.

Přírodní chlor s průměrnou relativní atomovou hmotností 35,45 se skládá ze dvou izotopů s relativními atomovými hmotnostmi 34,98 a 36,98. Vypočtěte zastoupení (molární % i hmotnostní %) obou izotopů v přírodním chloru.
{³⁵Cl – 76,5 mol.%, 75,5 hmot. %; ³⁷Cl – 23,5 mol.%, 24,5 hmot. %}

10.

Přírodní měď se skládá z 69,4% izotopu ^{63}Cu a 30,6% izotopu ^{65}Cu . (Jedná se o molární %.) Relativní atomové hmotnosti izotopů činí: $A_r(^{63}\text{Cu})=62,929$; $A_r(^{65}\text{Cu})=64,928$. Vypočtete relativní atomovou hmotnost přírodní mědi. Kolik atomů mědi je obsaženo v 20 g přírodní mědi?

{ $A_r(\text{Cu})=63,54$; $1,896 \times 10^{23}$ }

11.

Určete relativní molekulovou hmotnost sacharózy, jejíž sumární vzorec je $\text{C}_{12}\text{H}_{22}\text{O}_{11}$. Určete dále zastoupení jednotlivých prvků v hmotnostních procentech.

{342,30; 42,1% C; 6,5% H; 51,4% O}

12.

Určete v hmotnostních procentech zastoupení prvků v ethanolu a v ethylenglykolu (1,2-ethandiol).

{ethanol – 52,14% C; 13,13% H; 34,73% O; ethylenglykol – 38,70% C; 9,75% H; 51,55% O}

13.

Chemickou analýzou neznámé látky bylo zjištěno, že obsahuje 1,5% vodíku; 56,4% arzenu a 42,1% kyslíku.

Odvodte empirický vzorec této látky.

{ $\text{H}_4\text{As}_2\text{O}_7$ }

14.

Odvodte empirický vzorec sloučeniny, která má složení: 11,2% hliníku, 44,1% chlóru a 44,7% vody.

{ $\text{AlCl}_3 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$ }

15.

Kolik gramů stříbra je obsaženo v 5,000 g dusičnanu stříbrného? Určete hmotnostní zlomky jednotlivých prvků z nichž se skládá tato sůl.

{3,175 g Ag; 0,635 Ag, 0,082 N, 0,283 O}

16.

Vypočtete hmotnostní zlomek vody v pentahydrátu síranu měďnatého.

{0,361}

17.

Úplným spálením 2,66 g bezkyslíkaté látky vzniklo 1,54 g CO_2 a 4,48 g SO_2 . Odvodte vzorec výchozí sloučeniny.

{ CS_2 }

18.

10 g hydratovaného síranu měďnatého ztratilo při dehydrataci 3,6 g vody. O jaký hydrát se jednalo?

{pentahydrát}

19.

Spálením 6,2 g křemíkovodíku o $M_r=62,22$ vzniklo 12,0 g oxidu křemičitého. Odvodte vzorec výchozího křemíkovodíku.

{ Si_2H_6 }

20.

Odvodte molekulový vzorec sloučeniny, která obsahuje 78,2% stříbra, 10,2% dusíku a 11,6% kyslíku, pokud její M_r činí 276.

{ $\text{Ag}_2\text{N}_2\text{O}_2$ }

21.

Odvodte empirický vzorec minerálu, který obsahuje 28,4% MgO a 71,6% Al_2O_3 .

{ $\text{MgO} \cdot \text{Al}_2\text{O}_3$ }

22.

Vyjádřete složení kaolinitu $\text{Al}_2\text{O}_3 \cdot 2\text{SiO}_2 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$ v hmotnostních procentech vody a jednotlivých oxidů.

{39,49% Al_2O_3 , 46,55% SiO_2 , 13,96% H_2O }

23.

Odvoďte vzorec hydrátu chloridu vápenatého, ztrácí-li 7,3 g tohoto hydrátu při zahřívání 3,6 g vody.
{ $\text{CaCl}_2 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$ }

24.

Kolik hmotnostních procent síry je v čisté kyselině sírové.
{32,69%}

25.

Kolik gramů dusíku je v 2,5molech kyseliny dusičné.
{35 g}

26.

Kolik gramů dusíku, kyslíku a vodíku obsahuje 10,0 g dusičnanu amonného?
{3,5 g N, 6,0 g O, 0,5 g H}

27.

Atomární poměr uhlíku, kyslíku, dusíku a vodíku je ve sloučenině 1 : 1 : 2 : 4. Určete procentuální obsah jednotlivých prvků a hmotnostní poměr prvků.
{20% C : 26% O : 46% N : 6,6% H; 3 : 4 : 7 : 1}

28.

Vypočítejte hmotnostní obsah fosforu a vápníku ve 300g $\text{Ca}_3(\text{PO}_4)_2$, který obsahuje 15% nečistot.
{98,85 g Ca; 50,92 g P}

29.

Při analýze směsi $\text{MgSeO}_4 - \text{K}_2\text{SeO}_4 - \text{H}_2\text{O}$ bylo nalezeno 1,45% Mg a 15,43% Se. Jaké je hmotnostní procento jednotlivých složek ve směsi?
{10% MgSeO_4 ; 30% K_2SeO_4 ; 60% H_2O }

30.

Kolik molů, molekul a atomů obsahuje 21 g P_4 .
{0,1696 mol; $10,2 \times 10^{22}$ molekul; $4,08 \times 10^{23}$ atomů}

31.

Chladicí směs obsahuje 15% NaCl a 25% NH_4Cl . Vypočítejte hmotnost směsi a hmotnost použitého NH_4Cl v případě, že bylo použito k přípravě 550 g NaCl
{m (směs) = 3,7 kg; m (NH_4Cl) = 0,92 kg}

32.

Kolik molů, molekul a atomů obsahuje 100 g SF_6 ?
{0,685 mol; $4,12 \times 10^{23}$ molekul; $2,89 \times 10^{24}$ atomů}

33.

Jaká je molární koncentrace roztoku hydroxidu sodného, který vznikne smísením 30 ml 20% ($\rho = 1,2 \text{ g/cm}^3$, koncentrace je udána v hmotnostních procentech) hydroxidu sodného s 200 ml vody ($\rho = 1 \text{ g/cm}^3$)? Hustota výsledného roztoku je $1,05 \text{ g/cm}^3$.
{0,8 M}

34.

Jaká je molární koncentrace roztoku kyseliny sírové, který vznikne smísením 50 ml 50% ($\rho = 1,5 \text{ g/cm}^3$, koncentrace je udána v hmotnostních procentech) kyseliny sírové se 100 ml vody ($\rho = 1 \text{ g/cm}^3$)? Hustota výsledného roztoku je $1,3 \text{ g/cm}^3$.
{2,84 M}

35.

Jaká je molární koncentrace roztoku kyseliny sírové, který vznikne smísením 40 ml 50% ($\rho = 1,5 \text{ g/cm}^3$, koncentrace je udána v hmotnostních procentech) kyseliny sírové se 100 ml vody ($\rho = 1 \text{ g/cm}^3$)? Hustota výsledného roztoku je $1,3 \text{ g/cm}^3$.
{2,49 M}

36.

Kolik gramů kyseliny sírové je potřeba k přípravě 100 ml roztoku o koncentraci 0,25 M? Kolik mililitrů kyseliny sírové byste museli použít pro přípravu téhož roztoku ($V = 100 \text{ ml}$, $c = 0,25 \text{ M}$), pokud byste měli k dispozici pouze kyselinu sírovou o koncentraci 50% (hmotnostní procenta, $\rho = 1,2 \text{ g/cm}^3$)?
{2,45 g 100% H_2SO_4 ; 4,08 ml 50% H_2SO_4 }

37.

Kolik gramů KOH je zapotřebí pro přípravu 250 g 15% roztoku?
{37,5 g}

38.

Kolik gramů KOH je zapotřebí pro přípravu 500 ml roztoku o koncentraci 20%, jehož hustota je $1,185 \text{ g.cm}^{-3}$?
{118,5 g}

39.

Jaká je molární koncentrace 25% kyseliny sírové? (hustota $1,175 \text{ g.cm}^{-3}$)
{3 M}

40.

Nasycený roztok chloridu amonného obsahuje při 20°C 37,2 g NH_4Cl a 100 g vody. Vypočítejte hmotnostní a molární zlomky obou složek.
{hm.: 0,271, 0,784; mol.: 0,111, 0,889}

41.

10% roztok Na_2CO_3 má hustotu $1,1 \text{ g.cm}^{-3}$. Jaká je jeho molární koncentrace a molalita?
{1,04 M, 1,05 molální}

42.

20,0% roztok HCl má hustotu $1,09 \text{ g.cm}^{-3}$. Vypočítejte molární zlomky obou složek, molaritu a molalitu roztoku.
{0,110 HCl, 0,890 H_2O , 5,98 M, 6,86 mol.kg^{-1} }

43.

Kolik gramů vody je nutno přidat k 200 ml 68% HNO_3 (hustota $1,4 \text{ g.cm}^{-3}$), aby vznikl 10% roztok?
{1624 g}

44.

Vypočítejte molární koncentraci kyseliny sírové v roztoku, který vznikl zředěním 2,00 g koncentrované kyseliny sírové (97,2%) ve vodě na objem 250 ml.
{ $7,93 \times 10^{-2} \text{ M}$ }

45.

Jaká je procentuální koncentrace, molarita a molalita roztoku o hustotě $1,225 \text{ g.cm}^{-3}$, který vznikl smícháním 100 ml 96% kyseliny sírové (hustota $1,84 \text{ g.cm}^{-3}$) ke 400 ml vody?
{30,25%, 3,7 M, 4,4 mol.kg^{-1} }

46.

Jaká je molární koncentrace roztoku vzniklého přidáním 206 ml 65% H_3PO_4 (hustota $1,475 \text{ g.cm}^{-3}$) k 795 ml vody? (Hustota výsledného roztoku činí $1,10 \text{ g.cm}^{-3}$.)
{2,0 M}

47.

Roztok byl připraven rozpuštěním 5,0 g CaCl_2 v takovém množství vody, aby vzniklo 200 ml roztoku. Jaká je molární koncentrace CaCl_2 ? Jaký objem tohoto roztoku je třeba použít k přípravě 25 ml 0,1 M roztoku CaCl_2 ?
{0,225 M, 11,1 ml}

48.

Kolik ml 30,0% kyseliny chlorovodíkové o hustotě $1,149 \text{ g.cm}^{-3}$ použijeme k přípravě 100 ml 5% roztoku této kyseliny? (Hustota výsledného roztoku $1,024 \text{ g.cm}^{-3}$.)
{14,85 ml}

49.

Vypočítejte koncentraci roztoku, který vznikl smísením 3,00 g 96,0% kyseliny sírové a 25,0 g 10,0% kyseliny sírové.

{ 19,2% }

50.

Přídavkem 25,0 g 96% kyseliny sírové k jejímu 3,0% roztoku (hustota $1,018 \text{ g}\cdot\text{cm}^{-3}$) se změnila původní koncentrace na 25%. Kolik ml 3,0% roztoku bylo použito?

{ 79,3 ml }

51.

Vypočtete objem vody, která je potřeba k naředění 10,0 g 65% HNO_3 na roztok 2%.

{ 315,6 ml }

52.

V 65 ml 2,0 % amoniaku (hustota $0,9895 \text{ g}\cdot\text{cm}^{-3}$) bylo rozpuštěno dalších 0,25 mol plynného amoniaku. Jaká bude procentuální koncentrace výsledného roztoku?

{ 8,1% }

53.

Při přípravě roztoku síranu cesného bylo smícháno 80g 5% a 165g 3% roztoku. Vypočítejte hmotnost Cs_2SO_4 a vody, které se musí k takto vzniklé směsi přidat, aby konečný roztok měl hmotnost 400 g a koncentraci 10%.

{ 31 g CsSO_4 ; 124 g H_2O }

54.

Vypočtete objem 67% kyseliny dusičné o hustotě $r = 1,40 \text{ g}\cdot\text{cm}^{-3}$ a objem vody, které se použijí k přípravě 150 cm^3 20% roztoku ($r = 1,15 \text{ g}\cdot\text{cm}^{-3}$).

{ $36,8 \text{ cm}^3 \text{ HNO}_3$; 121 cm^3 }

55.

Objemový zlomek ethanolu ve vodě $r(\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}) = 0,41$. Vypočtete hmotnostní zlomek $w(\text{C}_2\text{H}_5\text{OH})$. Hustota vodného roztoku ethanolu $r = 0,94 \text{ g}\cdot\text{cm}^{-3}$, hustota čistého $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}$ $r = 0,79 \text{ g}\cdot\text{cm}^{-3}$.

{ $w(\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}) = 0,34$ }

56.

Ve 100 g roztoku je rozpuštěno 26,0 g $\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3\cdot 5\text{H}_2\text{O}$. Vypočítejte hmotnost vody, která se musí z roztoku odpařit, aby zahuštěný roztok byl roztokem nasyceným při teplotě 20°C . Rozpustnost $\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3\cdot 5\text{H}_2\text{O}$ při 20°C je 183 g ve 100 g vody.

{ $m(\text{H}_2\text{O}) = 60 \text{ g}$ }

57.

Vypočtete látkovou koncentraci H_2SO_4 v koncentrované kyselině sírové, jejíž hustota je $r = 1,836 \text{ g}\cdot\text{cm}^{-3}$ a hmotnostní zlomek $w = 0,96$.

{ $c(\text{H}_2\text{SO}_4) = 18 \text{ M}$ }

58.

Vypočtete hmotnost KMnO_4 , který je rozpuštěn: a) ve 150 g dvouprocentního roztoku; b) ve 350 ml roztoku o látkové koncentraci $c(\text{KMnO}_4) = 0,2 \text{ M}$.

{ $m(\text{KMnO}_4) = 3,0 \text{ g}$; $m(\text{KMnO}_4) = 11,1 \text{ g}$ }

59.

Ve 450 g roztoku je rozpuštěno 60,0 g $\text{KCr}(\text{SO}_4)_2 \cdot 12 \text{ H}_2\text{O}$. Vypočítejte hmotnost vody, která se musí z roztoku odpařit, aby zahuštěný roztok byl roztokem nasyceným při 25°C . Rozpustnost $\text{KCr}(\text{SO}_4)_2 \cdot 12 \text{ H}_2\text{O}$ při teplotě 25°C je 24,4 g ve 100 g vody.

{ $m(\text{H}_2\text{O}) = 144 \text{ g}$ }

60.

Vypočtete pH roztoku kyseliny sírové o koncentraci 0.01 M.

{ $\text{pH} = 1,7$ }

61.

Vypočítejte pH 0,01% roztoku hydroxidu draselného (hustota 1 g/cm^3).
{pH = 11,3}

62.

Vypočítejte molární koncentraci hydroxidu vápenatého v jeho roztoku o pH = 10.
{0,05 M}

63.

Vypočítejte pH 0,01% roztoku kyseliny sírové.
{pH = 2.69}

64.

Vypočítejte pH roztoku, který vznikne smísením 100 ml 1% roztoku kyseliny sírové se 100 ml vody (hustota všech roztoků 1 g/cm^3).
{pH = 1}

65.

Vypočítejte koncentraci kyseliny sírové v jejím roztoku o pH = 3.
{ $5 \times 10^{-4} \text{ M}$ }

66.

Vypočítejte pH roztoku, který vznikne smísením 10 ml roztoku kyseliny sírové ($c = 0,1 \text{ M}$) s 500 ml vody.
{pH = 2,41}

67.

Vypočítejte pH roztoku, který vznikne smísením 100 ml 1% roztoku kyseliny sírové se 100 ml 1% roztoku hydroxidu sodného (hustota všech roztoků 1 g/cm^3).
{pH = 12,36}

68.

Vypočítejte pH roztoku, který vznikne smísením 500 ml 0,01 M roztoku kyseliny sírové s 80 ml 0,05 M roztoku hydroxidu sodného (hustota všech roztoků 1 g/cm^3).
{pH = 1,99}

69.

Vypočítejte pH roztoku, který vznikne smísením 10 ml roztoku kyseliny sírové ($c = 0,1 \text{ M}$) s 50 ml roztoku NaOH ($c = 1\%$).
{pH = 13,24}

70.

Vypočítejte pH roztoku, který vznikne smísením 80 ml 0,01 M roztoku kyseliny sírové s 50 ml 0,1 % roztoku hydroxidu sodného (hustota všech roztoků 1 g/cm^3).
{pH = 2,57}

71.

Kolik gramů kyseliny sírové je třeba k neutralizaci 4 g hydroxidu sodného? Jaká je molární koncentrace výsledného roztoku síranu sodného, pokud celkový objem tohoto roztoku činí 50 ml?
{4,9 g, 1 M}

72.

Po reakci 60 ml roztoku uhličitanu sodného ($c = 1,5 \text{ M}$) s nadbytkem kyseliny sírové bylo krystalizací získáno 5 g dekahydrátu síranu sodného. Jaký je procentuální výtěžek reakce?
{17,25%}

73.

Po reakci 30 ml roztoku uhličitanu sodného ($c = 1,5 \text{ M}$) s nadbytkem kyseliny sírové bylo krystalizací získáno 2 g dekahydrátu síranu sodného. Jaký je procentuální výtěžek reakce?
{13,80%}

74.

Kolik gramů síranu barnatého je možno maximálně získat smísením 100 ml roztoku síranu cesného ($c = 0,3 \text{ M}$) s 50 ml roztoku dusičnanu barnatého ($c = 0,5 \text{ M}$)?
{5,83 g}

75.

Kolik sraženiny chloridu stříbrného je možno získat reakcí 3 g NaCl a 5 g AgNO_3 ?
{4,22 g}

76.

Při reakci síranu cesného a dusičnanu barnatého vzniká nerozpustný síran barnatý. Kolik gramů síranu cesného a dusičnanu barnatého je třeba, abychom po odfiltrování sraženiny síranu barnatého a naředění filtrátu na celkový objem 100 ml získali roztoku dusičnanu cesného o koncentraci 0,5 M?
{ Cs_2SO_4 9,05 g; $\text{Ba}(\text{NO}_3)_2$ 6,53 g}

77.

Kolik sraženiny chloridu stříbrného je možno získat reakcí 1,0 g NaCl a 5,0 g AgNO_3 ?
{2,45 g}

78.

3,0 g oxidu měďnatého byly rozpuštěny v nadbytku kyseliny sírové. Krystalizací bylo získáno 6,0 g pentahydrátu síranu měďnatého. Jaký je procentuální výtěžek této preparace?
{63,73 %}

79.

Kolik gramů kyseliny chlorovodíkové je třeba k neutralizaci 5 g hydroxidu sodného? Jaká je molární koncentrace výsledného roztoku chloridu sodného, pokud celkový objem tohoto roztoku činí 100 ml?
{4,56 g 100% HCl; 1,25 M}

80.

2,0 g oxidu měďnatého byly rozpuštěny v nadbytku kyseliny chlorovodíkové. Krystalizací bylo získáno 2,5 g dihydrátu chloridu měďnatého. Jaký je procentuální výtěžek této preparace?
{58,3%}

81.

Kolik 30% roztoku hydroxidu sodného potřebujete k přípravě 10 g síranu sodného, pokud víte, že výtěžek reakce činí 40%?
{46,9 g}

82.

Kolik gramů síranu sodného získáte ze 100 g 30% roztoku hydroxidu sodného, pokud víte, že výtěžek reakce činí 60%?
{31,95 g}

83.

Při reakci manganistanu draselného s kyselinou chlorovodíkovou vzniká chlorid manganatý a uvolňuje se plynný chlor. Kyselina chlorovodíková musí být použita v 50% nadbytku oproti stechiometrii. Kolik manganistanu draselného a kolik 35% kyseliny chlorovodíkové je nutno použít pro přípravu 5 g chloru?
{4,45g KMnO_4 ; 34,77 g HCl}

84.

Při reakci manganistanu draselného s peroxidem vodíku v prostředí kyseliny sírové vzniká síran manganatý a uvolňuje se plynný kyslík. Peroxid vodíku musí být použit ve 100% nadbytku oproti stechiometrii. Kolik manganistanu draselného a kolik 20% peroxidu vodíku (hmotnostní procenta) je nutno použít pro přípravu 10 g kyslíku?
{19,74 g KMnO_4 ; 106,25 g H_2O_2 }

85.

Při reakci manganistanu draselného s kyselinou chlorovodíkovou vzniká chlorid manganatý a uvolňuje se plynný chlor. Kyselina chlorovodíková musí být použita v 100% nadbytku oproti stechiometrii. Kolik manganistanu draselného a kolik 35% kyseliny chlorovodíkové je nutno použít pro přípravu 5 g chloru, pokud výtěžek reakce činí 80%?

{5,56 g KMnO_4 ; 58,7 g HCl }

86.

Při reakci manganistanu draselného s peroxidem vodíku v prostředí kyseliny sírové vzniká síran manganatý a uvolňuje se plynný kyslík. Peroxid vodíku musí být použit ve 100% nadbytku oproti stechiometrii. Kolik manganistanu draselného a kolik 20% peroxidu vodíku je nutno použít pro přípravu 10 g kyslíku, pokud výtěžek reakce činí 80%?

{24,7 g KMnO_4 ; 132,9 g H_2O_2 }

87.

Při reakci oxidu manganičitého s peroxidem vodíku v prostředí kyseliny sírové vzniká síran manganatý a uvolňuje se plynný kyslík. Peroxid vodíku musí být použit ve 100% nadbytku oproti stechiometrii. Kolik oxidu manganičitého a kolik 10% peroxidu vodíku je nutno použít pro přípravu 10 g kyslíku, pokud výtěžek reakce činí 90%?

{30,2 g MnO_2 ; 236 g H_2O_2 }

88.

Při reakci zinku s kyselinou sírovou vzniká síran zinečnatý a uvolňuje se plynný vodík. Kyselina sírová musí být použita v 10% nadbytku oproti stechiometrii. Kolik zinku a kolik 10% kyseliny sírové je nutno použít pro přípravu 10 g heptahydrátu síranu zinečnatého?

{Zn 2,28 g; 10% H_2SO_4 37,5 g}

89.

Při reakci zinku s kyselinou sírovou vzniká síran zinečnatý a uvolňuje se plynný vodík. Kyselina sírová musí být použita v 10% nadbytku oproti stechiometrii. Kolik zinku a kolik 10% kyseliny sírové (hmotnostní procenta) je nutno použít pro přípravu 10 g heptahydrátu síranu zinečnatého, pokud výtěžek preparace činí 70%?

{Zn 3,25 g; 10% H_2SO_4 53,6 g}

90.

Zdrojem kyslíku v dýchacím přístroji je peroxid sodný, který reaguje s CO_2 za vzniku uhličitanu sodného a molekulárního kyslíku. Jaké látkové množství kyslíku O_2 získáme, obsahuje-li přístroj 0,5 kg čistého peroxidu sodného.

{3,2 mol}

91.

Směs složená z KCl , KF a KBr váží 3,85 g. K úplnému vysrážení směsi AgCl a AgBr bylo použito 117,5 ml roztoku AgNO_3 o koncentraci $0,25 \text{ mol} \cdot \text{dm}^{-3}$. Sraženina vážila 4,77 g. Jaké bylo výchozí složení směsi v hmotnostních procentech?

{28,7% KF , 32,7% KCl , 38,6% KBr }

92.

Vypočítejte kolik ml 40% roztoku NaOH (hustota $1,429 \text{ g} \cdot \text{cm}^{-3}$) a kolik gramů dusičnanu stříbrného je potřeba k vysrážení 100 g oxidu stříbrného.

{60,4 ml roztoku NaOH , 147 g AgNO_3 }

93.

Kolik ml 2 M kyseliny sírové a kolik gramů zinku se spotřebuje k vytvoření 0,5 g vodíku.

{124 ml H_2SO_4 , 16,2 g Zn }

94.

Sulfan reaguje s kyslíkem za vzniku oxidu siřičitého a vody. Z jakého látkového množství sulfanu vznikne 1 kg SO_2 ? Kolik gramů kyslíku je potřeba na přeměnu 0,5 mol sulfanu?

{15,6 mol, 24 g}

95.

Vypočítejte hmotnost MnO_2 obsahujícího 8% nečistot a objem 36% kyseliny chlorovodíkové ($r = 1,18 \text{ g}\cdot\text{cm}^{-3}$), které se spotřebují na přípravu 10 dm^3 chloru. (Objem chloru je uvažován při standardních podmínkách).
{42,2 g MnO_2 ; 153 cm^3 HCl}

96.

Kolik ml 24% kyseliny chlorovodíkové ($r = 1,12 \text{ g}\cdot\text{cm}^{-3}$) je zapotřebí k rozpuštění 9g MgCO_3 . Kolik gramů $\text{MgCl}_2\cdot 6\text{H}_2\text{O}$ vznikne.
{29 ml HCl; $21,7 \text{ MgCl}_2 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$ }

97.

Oxid siřičitý se připraví reakcí Na_2SO_3 s roztokem kyseliny sírové. Vypočítejte hmotnost siřičitanu a objem 96% H_2SO_4 o hustotě $r = 1,84 \text{ g}\cdot\text{cm}^{-3}$, které jsou zapotřebí k přípravě 67,2 litru SO_2 .
{378 g Na_2SO_3 ; 166,4 ml H_2SO_4 }

98.

Kolik gramů CuO se rozpustí v roztoku, který obsahuje 21g H_2SO_4 . Kolik gramů modré skalice vznikne?
{17 g CuO; $53,5 \text{ g CuSO}_4 \cdot 5\text{H}_2\text{O}$ }

99.

Při přípravě síranu draselného je nutno smíchat stechiometrická množství 30% roztoku kyseliny sírové a 20% roztoku hydroxidu draselného. Vypočtete, jak připravíte oba roztoky, pokud výtěžek preparace dosahuje 70% a pokud potřebujete získat 10 g produktu. Máte k dispozici 96% kyselinu sírovou, pevný hydroxid draselný a destilovanou vodu.
{9,19 g KOH + 36,8 ml H_2O ; 8,38 g 96% H_2SO_4 + 18,4 ml H_2O }

100.

5 g mědi bylo rozpuštěno ve 100 ml 20% kyseliny dusičné. Směs byla odpařena dosucha a bylo přidáno stechiometrické množství 5% kyseliny sírové. Po zahuštění na vodní lázni vykristaloval pentahydrát síranu měďnatého, který byl odfiltrován a promyt malým množstvím studené vody. Po vysušení bylo získáno 6 g produktu. Vypočtete, kolik 5% kyseliny sírové bylo nutno přidat a jaký je procentuální výtěžek preparace
{155 g ; výtěžek 30,4% }

101.

Při přípravě chloridu stříbrného je nutno smíchat stechiometrická množství 5% roztoku dusičnanu stříbrného a 10% roztoku chloridu sodného. Vypočtete, jak připravíte oba roztoky, pokud výtěžek preparace dosahuje 90% a pokud potřebujete získat 5 g produktu. Máte k dispozici 5 M roztok dusičnanu stříbrného (o hustotě $1,3 \text{ g}/\text{cm}^3$), pevný chlorid sodný a destilovanou vodu.
{7,74 ml 5M AgNO_3 + 121,5 ml H_2O ; 2,26 g NaCl + 20,4 ml H_2O }

102.

Při přípravě chloridu stříbrného bylo smícháno 100 g 5% roztoku dusičnanu stříbrného a stechiometrické množství 10% roztoku chloridu sodného. Po filtraci bylo získáno 3,9 g produktu. Vypočtete, jak byly připraveny oba roztoky, pokud máte k dispozici 1 M roztok dusičnanu stříbrného (o hustotě $1,2 \text{ g}/\text{cm}^3$), pevný chlorid sodný a destilovanou vodu (ve výsledku uveďte množství roztoku dusičnanu stříbrného, pevného chloridu sodného a množství destilované vody, která byla do obou roztoků přidána). Dále zjistíte procentuální výtěžek reakce.
{výtěžek 92%; 29,4 ml 1M AgNO_3 + 64,7 ml H_2O ; 1,72 g NaCl + 15,5 ml H_2O }

103.

Při přípravě dusičnanu měďnatého bylo 5 g mědi rozpuštěno v 10% roztoku kyseliny dusičné. Krystalizací bylo získáno 6 g dusičnanu měďnatého (dalším produktem reakce je oxid dusnatý). Vypočtete, jak byl připraven roztok kyseliny dusičné, pokud musí být použita v 50% nadbytku oproti stechiometrii a pokud jej máte připravit z roztoku o koncentraci $5 \text{ mol}/\text{dm}^3$ a hustotě $1,2 \text{ g}/\text{cm}^3$. Dále zjistíte procentuální výtěžek reakce.
{výtěžek 40,6%; 63 ml 5M HNO_3 + 122,8 ml H_2O }

104.

5 g hliníku bylo ponecháno rozpustit v dvojnásobku stechiometrického množství 10% kyseliny sírové. K takto vzniklému roztoku byl přidán síran draselný a krystalizací bylo získáno 10 g dodekahydrátu síranu hlinítodraselného. Vypočítejte, kolik 10% kyseliny sírové bylo nutno použít k rozpuštění hliníku. Zjistěte procentuální výtěžek preparace.

{ výtěžek 11,4 %; 544 g 10% H_2SO_4 }

105.

Při přípravě chloridu sodného je nutno smíchat 10% roztok hydroxidu sodného se stechiometrickým množstvím 10% roztoku kyseliny chlorovodíkové. Vypočítejte, jak byly připraveny roztoky kyseliny chlorovodíkové a hydroxidu sodného, pokud je nutno získat 10 g produktu a výtěžek reakce činí 60%. Máte k dispozici koncentrovanou kyselinu chlorovodíkovou (36%) a pevný hydroxid sodný. Nezapomeňte udat množství vody potřebné k naředění obou reaktantů.

{ 11,40 g NaOH + 102,6 g H_2O ; 28,89 g 36% HCl 75,11 g H_2O }

106.

Při přípravě chloridu amonného bylo smícháno 100 g 10% amoniaku se stechiometrickým množstvím 10% kyseliny chlorovodíkové. Krystalizací bylo získáno 12 g chloridu amonného. Vypočítejte, jak byl připraven roztok kyseliny chlorovodíkové, pokud jej máte připravit z roztoku o koncentraci 35% (udejte také, kolik vody bylo nutno přidat, aby vznikl její 10% roztok). Dále zjistěte procentuální výtěžek reakce.

{ výtěžek 38,1%; 61,34 g 35% HCl + 153,36 g H_2O }

107.

10 g pentahydrátu síranu měďnatého bylo rozpuštěno ve 100 ml vody. K takto vzniklému roztoku byl přidán roztok hydroxidu sodného a směs byla zahřívána k varu. Po filtraci bylo získáno 1,5 g oxidu měďnatého. Vypočítejte výtěžek reakce, molární koncentraci výchozího roztoku modré skalice (pokud víte že hustota tohoto roztoku $\rho = 1,05 \text{ g/cm}^3$) a hmotnost mědi, která zbyla ve filtrátu.

{ 0,383 M; výtěžek 47,1 %; 1,35 g Cu }

108.

Při přípravě chloridu amonného bylo smícháno 100 ml amoniaku ($c = 1 \text{ M}$) se stechiometrickým množstvím 10% kyseliny chlorovodíkové. Krystalizací bylo získáno 1,5 g chloridu amonného. Vypočítejte, jak byl připraven roztok kyseliny chlorovodíkové, pokud jej máte připravit z roztoku o koncentraci 35% (udejte také, kolik vody bylo nutno přidat, aby vznikl její 10% roztok). Dále zjistěte procentuální výtěžek reakce.

{ výtěžek 28%; 10,43 g 35% HCl + 26,07 ml H_2O }

109.

Při přípravě chloridu amonného bylo smícháno 100 g 10% amoniaku se stechiometrickým množstvím 10% kyseliny chlorovodíkové. Krystalizací bylo získáno 12 g chloridu amonného. Vypočítejte, jak byl připraven roztok kyseliny chlorovodíkové, pokud jej máte připravit z roztoku o koncentraci 6 M a hustotě $1,2 \text{ g/cm}^3$ (udejte také, kolik vody bylo nutno přidat, aby vznikl její 10% roztok). Dále zjistěte procentuální výtěžek reakce.

{ výtěžek 38,1%; 98 ml 6 M HCl + 97,1 ml H_2O }

110.

5 g hliníku bylo ponecháno rozpustit v dvojnásobku stechiometrického množství 10% kyseliny sírové. K takto vzniklému roztoku bylo přidáno tolik 20% roztoku síranu draselného, aby konečný roztok obsahoval stejné molární množství hliníku i draslíku. Ze směsi bylo krystalizací získáno 10 g dodekahydrátu síranu hlinítodraselného. Vypočítejte, jak byl připraven roztok kyseliny sírové, v níž byl rozpouštěn hliník, pokud máte k dispozici 96% kyselinu sírovou (udejte i potřebné množství vody). Dále vypočítejte, jak byl připraven použitý roztok síranu draselného, pokud máte k dispozici pevný síran draselný (udejte i potřebné množství vody). Zjistěte procentuální výtěžek preparace.

{ výtěžek 11,4%; 56,7 g 96% H_2SO_4 + 487,7 g H_2O ; 16,11 g K_2SO_4 + 64,45 g H_2O }

111.

5 g železa bylo rozpuštěno v dvojnásobku stechiometrického množství 10% kyseliny sírové. Krystalizací bylo získáno 10 g heptahydrátu síranu železnatého. Vypočítejte, jaké množství 10% kyseliny sírové bylo použito a jaký je výtěžek preparace. Matečný louh po krystalizaci byl smíchán s nadbytkem hydroxidu sodného, vzniklá sraženina byla odfiltrována a žíhána do konstantní hmotnosti. Vypočítejte, kolik gramů oxidu železitého je takto z matečného louhu možno získat.

{ 175,5 g 10% H_2SO_4 ; výtěžek 40,2%; 4,27 g Fe_2O_3 }

112.

Při přípravě chloridu amonného je nutno smíchat 10% roztok amoniak se stechiometrickým množstvím 10% roztoku kyseliny chlorovodíkové. Vypočtete, jak byly připraveny roztoky kyseliny chlorovodíkové a amoniaku, pokud je nutno získat 10 g produktu a výtěžek reakce činí 60%. Máte k dispozici koncentrovanou kyselinu chlorovodíkovou (36%) a koncentrovaný amoniak (25%). Nezapomeňte udat množství vody potřebné k naředění obou reaktantů.

{21,2 g 25% NH_3 + 31,8 g H_2O ; 31,6 g 36% HCl + 82,1 g H_2O }

113.

Při přípravě chloridu amonného bylo smícháno 100 ml amoniaku ($c = 1 \text{ M}$) se stechiometrickým množstvím 10% kyseliny chlorovodíkové. Krystalizací bylo získáno 1,5 g chloridu amonného. Vypočtete, jak byl připraven roztok kyseliny chlorovodíkové, pokud jej máte připravit z roztoku o koncentraci 12 M a hustotě $1,5 \text{ g/cm}^3$ (udejte také, kolik vody bylo nutno přidat, aby vznikl 10% roztok). Dále zjistěte procentuální výtěžek reakce. {výtěžek 28%; 8,33 ml (12,5 g) 12 M HCl + 24 ml H_2O }